

Nr 4.*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner
angående inrättande av särskilda kulturnämnder i
kommunerna.*

Uti de likalydande, till konstitutionsutskottet hänvisade motionerna, nr 170 i första kammaren av herrar *Persson, Ivar*, och *Jansson, Fridolf*, samt nr 151 i andra kammaren av herrar *Johansson* i Mysinge och *Larsson* i Luttra hemställes, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att frågan om inrättande av särskilda kulturnämnder i kommunerna göres till föremål för närmare utredning».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

Enligt lagen om kommunalstyrelse på landet åvila i landskommun förvaltning och verkställighet kommunalnämnden eller de styrelser, nämnder eller personer, som äro utsedda för särskilda förvaltnings- eller verkställighetsbestyr (7 §). Vidare skola ärenden, som företagas till avgörande å kommunalstämma eller av kommunalfullmäktige, normalt vara beredda av kommunalnämnden eller annan styrelse, nämnd eller beredning, dit ärendet efter sin beskaffenhet hör, eller ock av en eller flera särskilt för sådan beredning utsedda personer (20 och 41 §§). Medan lagen ingående reglerar kommunalnämndens uppgifter, sammansättning och arbetsformer, saknas motsvarande legal reglering i fråga om de särskilda styrelser, nämnder eller beredningar, som kommunalstämma eller kommunalfullmäktige frivilligt utse.

Bestämmelserna i lagen om kommunalstyrelse i stad skilja sig från berörda stadganden för landskommunerna huvudsakligen endast därigenom, att möjligheten för stadsfullmäktige att utse ett allmänt beredningsutskott särskilt omnämnes (24 §), samt därigenom att drätselkammaren icke gjorts till föremål för samma ingående reglering, som kommit kommunalnämnden till del.

I kommuner, där skolväsendet är en borgerligt kommunal angelägenhet, skall enligt lagen om skolstyrelse i vissa kommuner finnas folkskolestyrelse, eventuellt också särskild fortsättningsskolestyrelse (4 §). Uti övriga kommuner skall enligt lagen om församlingsstyrelse finnas ett skolråd, församling obetaget att härjämte utse särskild fortsättningsskolestyrelse och särskild biblioteksstyrelse att fullgöra vissa eljest på skolrådet ankommande uppgifter samt för särskilda förvaltnings- eller verkställighetsbestyr andra styrelser, nämnder eller personer (40 §).

Enligt ett flertal specialförfattningar skola härutöver i kommunerna finnas styrelser eller nämnder för särskilda förvaltningsuppgifter.

Med anledning av proposition, nr 99, till 1930 års riksdag med förslag till lagar om kommunalstyrelse på landet och i stad m. m. väcktes i andra kammaren en motion, nr 468, med förslag att i nämnda lagar skulle givas vissa grundläggande bestämmelser rörande kommunala styrelser och nämnder, vilkas verksamhet regleras i speciella författningar. Konstitutionsutskottet avstyrkte i utlåtande nr 30 detta ändringsförslag, enär bestämmelserna rörande dessa kommunala nämnder och styrelser i allt fall städse torde komma att utformas i överensstämmelse med de i kommunallagarna givna grunderna och därtills icke något behov förelegat att sammanföra bestämmelserna härom inom kommunallagarnas ram. Utskottets utlåtande blev i denna del godkänt av riksdagen. — Härutöver var icke vid berörda lagars tillkomst fråga om närmare reglering i dessa av det kommunala nämndväsendet.

Redan nu gällande kommunallagstiftning bereder, såsom ock i motionerna framhålls, möjlighet för kommunerna att utse kulturnämnder med i huvudsak de arbetsuppgifter som anges i motionerna; annan begränsning finnes härvidlag ej än den, att vissa förvaltningsuppgifter i lag uttryckligen tillagts skolstyrelse eller skolråd. Något behov av en närmare reglering på förevarande område kan näppeligen anses vara för handen. På grund härav och då den legala regleringen av kommunernas organisation är föremål för utredning genom 1946 års kommunallagskommitté, saknar utskottet anledning tillstyrka en skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning i motionernas syfte.

Utskottet hemställer alltså,

att motionerna I: 170 och II: 151 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 9 februari 1951.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Jones Erik Andersson, Gottfrid Karlsson, Karl August Johanson, Herlitz, Hällgren, Bergh, Sandberg, Damström och Weiland; samt

från andra kammaren: herrar Hallén, Pettersson i Norregård, Spångberg, Jonsson i Haverö, Larsson i Julita*, fru Svedberg*, herrar Håstad* och Häckner*.

* Ej närvarande vid justeringen.